TAUTOS STATYBVIETĖJE

KAIMO PAKĖLIMAS PER MOKYTOJUS TAUTINĖJE LEGIONIERIŲ VALSTYBĖJE

ALEX. GR. POPESCU

VASILE CIOBANU   IACOB GR. STEGĂROIU

TAUTOS STATYBVIETĖJE:

Kaimo pakėlimas per mokytojus Tautinėje Legionierių Valstybėje

AUTORIAI:

Alex. Gr. Popescu – Mokytojas praktikantų mokykloje prie Tirgu Žiu (Tg.-Jiu) pedagoginės mokyklos.

Vasile Ciobanu – Mokytojas Godinešti-Gorž (Godineşti-Gorj).

Iacob Gr. Stegăroiu – Mokytojas

Bukareštas
Laikraščio **„Universul“** spaustuvė 1940

LITHOWAVE 2026

— Visiems bendražygiams, kurie širdyse nešiojo ir kentėjo už Legionierių svajones ir pergalės žalumą. —

MOTTO:

„— Laukti, kol viską padarys viršininkas,
išliekant pasyviam, yra visiškai smerktina.
— Turėti iniciatyvos reiškia turėti drąsos prisiimti atsakomybę ir
tikėti, kad rizika bus kompensuota rezultatais.“

— **Generolas Ion Antonescu**,
Rumunijos valstybės vadovas ir Ministrų tarybos pirmininkas.

PRATARMĖS VIETOJE

Įteikiame šią brošiūrą patvirtinti arba atmesti Legionierių judėjimo vadui prof. Horia Sima bei Tautinio švietimo ministrui, pagarbiai prašydami įžvelgti joje mūsų ketinimą bent maža dalimi prisidėti prie naujos pradinio ugdymo krypties Tautinėje Legionierių Valstybėje.

———

Šiandien, kai visų skruostais rieda kartėlio ašaros, kai draskomi iš vidaus griežiame dantimis žiūrėdami į sudarkytas sienas, labiau nei bet kada jaučiame šios valandos įsakymą.

Viltis ir tyros mintys skatina mus siekti naujo idealo, kurio buvome netekę 20 metų.

Liūdnoje evakuacijos kelionėje, palikdami savo kraujo brolius vėl skęsti nežinioje ir priespaudoje, supratome vadovų, pradedant aukščiausiuoju vadovu, abejingumą, jie mokėjo tik pasipelnyti iš tų, kurie paaukojo save dėl Didžiosios Rumunijos.

Karo sukelta netvarka ir naujo gyvenimo iliuzija iš dalies prisidėjo prie politinio chaoso, pakvietusios prie vaišių stalo eilinius spekuliantus, kurie gyrėsi, kad būtent jiems priklauso naujosios Dakijos sienos.

Prisijungusiose provincijose įsikūrė verslininkai, kurie pasinaudojo atrastų brolių geranoriškumu.

Tai buvo matoma net pradinėje mokykloje: mokytojai, turintys ar neturintys išsilavinimo, išvyko iš Senosios Karalystės, pasinaudojo tuo, kad prijungtose provincijose trūko lyderių, ir, ilgai nedvejodami, įsitraukė į politiką, tapdami deputatais ar mokyklų inspektoriais. Jie grobė, apgaudinėjo valstiečius, kurie laukė geresnių dienų aušros, tyčiojosi iš mokyklų, nekreipė dėmesio į lankomumą ir bet kokias pastangas kaimus kultūriškai ugdyti.

Mačiau kaimus, ypač Besarabijoje, kur daugiau nei 90 % jaunimo nė valandos nepraleido mokykloje, arba Transilvanijos bendruomenes, kuriose lankomumas buvo gerokai mažesnis nei prieš karą, kai švietimas buvo konfesinis!

Esant tokiai padėčiai, kyla klausimai: kodėl nebuvo siekiama knygų pagalba įtvirtinti rumunų tautiškumą? Kodėl rumunų, patyrusių svetimą jungą, nepavyko labiau priartinti dvasiškai?

Tačiau dabar ne laikas aiškintis, kas už ką atsakingas. Tai atidedame vėlesniam laikui.

Kol kas turime pasimokyti iš praeities klaidų. Turime skubiai imtis veiksmų, kad atsigautume po 20 metų sąstingio – ir paskatinti kaimų ekonominį, kultūrinį bei moralinį klestėjimą.

Mums reikia naujos gyvenimo krypties, aiškiai apibrėžto idealo, kurio siektume.

Šalin pasenusias nuostatas ir eilinius spekuliantus, kad būtų atverti keliai jaunoms jėgoms, kurios moka dirbti ir aukotis.

Ši teritorija vis dar apleista. Rumunų kaimas išliko savo pirminėje formoje. Iki šiol nebuvo pastebėta jokių teigiamų pokyčių. Visi tenkinosi tuščiais žodžiais, stengėsi aukščiausiose institucijose pareikšti, kad kovoja už rumunų valstiečių, valgančių nevirintą kukurūzų košę, gerovę, tuo tarpu patys mėgavosi sostinės malonumais ir patogumais.

Tai mūsų, mokytojų, kaimas. Mes turime jį atgaivinti, mes turime jam nutiesti naują kelią!

Tam reikalingos didelės reformos – reformos, kurios nutrauktų tradicijas ir nuplautų praeities naštą nuo mūsų sielų.

Atgimkime ir žūkime už tautą!

Atstatykime naują kaimą – legionierių kaimą, gražų kaip vilties žaluma!

Todėl pirmiausia atraskime apaštalus, o paskui išstumkime iš savo gretų niekšus ir spekuliantus; susiorganizuokime pagal sveikus legionieriaus gyvenimo principus, nukreipdami jaunimo jėgas į konstruktyvų darbą; išdirbkime dirvą tiems, kurie du dešimtmečius ilsėjosi ant vieno kataklizmo šlovės.

Legionas mus pažadino į realybę. Legionas šventinėse giesmėse kviečia mus į užmirštus kaimus, į kaimus, išsunktus politikos kirminų ir žydų godumo.

Rumunų kaimui paaukosime savo vargstančias sielas, kad nuo vieno krašto iki kito plazdėtų žalia pergalės vėliava - šventosios legionierių jaunystės vėliava!

BŪTINOS PRIEMONĖS

A) Profesinės veiklos srityje:

Nedelsiant panaikinti Rumunijos bendrąją mokytojų asociaciją.

Rumunijos bendroji mokytojų asociacija nebeatitinka savo paskirties ir neatitiko bei neatitinka tikslo, kuriam buvo įkurta!

Į asociacijos vadovybę įsiskverbė politiniai spekuliantai, siekdami įtraukti mokytojus į savo pinkles, kad užsitikrintų garbingas vietas aukščiausioje vadovybėje.

Bendroji asociacija niekuo – arba, jei norime būti dosnesni, tik labai nežymiai – neprisidėjo prie savo narių poreikių tenkinimo, o nuo tada, kai buvęs pirmininkas tapo ministru, asociacija tapo tarsi neegzistuojanti.

Jis tenkinosi tik tuo, kad gyrė Karolį II iki pat pakrikimo, vadindamas jį „kultūros vaivada“, „mokytoju karaliumi“ ir pan., nes viename suvažiavime karalius pareiškė, kad jei likimas nebūtų jo atvedęs ten, kur jis yra (nedėkingas likimas!), jis būtų tarp mokytojų.

Savaime suprantama, kad į tokius pareiškimus mokytojai reagavo audringais plojimais; spaudoje šis veidmainiškas išsireiškimas buvo išryškintas ir aptartas visose skiltyse.

Karolis II stengėsi įsiskverbti į mokytojų širdis, nes žinojo, kad per juos jis gyvens mažųjų atžalų sąmonėje, o kaip atlygį, tikėdamas, kad taip juos pritrauks į savo pusę, paskyrė asociacijos pirmininką ministru. Ministras klajojo po kaimus ir miestus, sakydamas kalbas ir baigdamas jas pataikavimo pareiškimais mokytojų karaliui.

Politikai, nesutarę su klubais dėl populiarumo, grumiasi dėl švietimo vadovavimo, siekdami susikurti naujus tramplynus, nuo kurių galėtų šokti į patogias kėdes. Tačiau pagrindinė priežastis, dėl kurios tai nėra aktualu, yra tokia: mokytojų organizacija puošniai vadinasi „Rumunijos bendroji mokytojų asociacija“. Taigi, jos gretose kaip nariai yra visi mokytojai, nuo pavaduojančių iki aukščiausio laipsnio.

Tačiau vadovauti gali tik viena narių kategorija, būtent: I grupės mokytojai. Visiškai neatsižvelgta į tai, kad jei asociacija yra „bendroji", ji turi vienodai atstovauti ir tiems, kurie turi laikiną, nuolatinį, ir II grupės statusą.

Klaidingai manyta, kad vyresnieji broliai rūpinosi jaunesniaisiais! Jie pasirūpino, kad gautų VI laipsnį, karinį laipsnį, aukščiausią laipsnį, tuo tarpu pradedantieji mokytojai metų metus lieka be vardų ir labai vėluoja išlaikyti galutinius egzaminus, juos suvaržo įstatymo straipsniai, neleidžiantys jiems įkurti šeimos ir pan.

Šią padėtį iliustruoja toks pavyzdys: per dvejus metus, kol vyko mokymai, nebuvo surengtas nė vienas galutinis arba II laipsnio egzaminas, nes mokytojai buvo išsiskirstę po savo darbo vietas. Tačiau jei Asociacija būtų sugebėjusi primesti savo nuomonę, ji galėjo, pavyzdžiui, pasiekti, kad prie tam tikrų pedagoginių mokyklų būtų įsteigtos nuolatinės komisijos, prieš kurias mokytojai, gavę atostogas, būtų susirinkę grupėmis po 15–20 žmonių, kad išlaikytų egzaminus.

Ši galimybė kiekvienam laiku išlaikyti egzaminą nebuvo nė vieno Asociacijos vadovo ketinimas, nes jiems egzaminai jau nebekėlė susirūpinimo, kadangi jie patys juos jau buvo išlaikę. Trumpai tariant, Rumunijos išsilavinusių asmenų bendroji asociacija nebeturi prasmės ir neatitinka Legionierių judėjimo dvasios.

Mokytojų korpusas turi būti organizuojamas pagal kitus kriterijus ir pavadinimą: turi būti įkurta profesinė asociacija, tačiau ji neturi vadintis „Nacionalinių legionierių mokytojų asociacija". Ji turi apimti visas mokytojų kategorijas. 20 % mokytojų yra I kategorijos, tad toks pat procentas turėtų būti ir vadovybėje, o ne 99 %, kaip yra šiandien.

Kitaip tariant, reikalaujama, kad *„Inv. Legionari"* asociacijos vadovybėje būtų proporcingai atstovaujami visi jos nariai. Kitaip tariant, reikalaujama proporcingai taikyti skaičių išraišką.

Rinkimai į vadovaujančius komitetus turėtų vykti pagal mokytojų kategorijas: laikini mokytojai turėtų išsirinkti savo atstovus; nuolatiniai mokytojai, II ir I kategorijos, turėtų daryti tą patį.

Miestas, apskritis, provincija, šalis turi turėti vadovaujančią tarybą, sudarytą iš pirmininko ir 3 pirmininko pavaduotojų (kiekvienas atitinkamos kategorijos), be to, turi būti paskirtas sekretorius, iždininkas, revizoriai ir kt.

Tokiu būdu bus atnaujintas personalas, vadovauti pradės jauni ir patikimi ateities veikėjai, o organizacija atsikratys tam tikrų dievų, kurie pateko į nepalankią padėtį, bet buvo išlaikyti kaip fosilijos asociacijos viduje.

Atnaujinimas būtinas ir dėl to, kad naujojoje Legionierių valstybėje reikia įgyvendinti daug uždavinių, o su vyresnio amžiaus kolegomis, išvargintais politinėse kovose, negalima imtis iniciatyvų, juo labiau įtraukti juos į visuomeninį darbą, kuris reikalauja pasiaukojimo, savęs pamiršimo ir individualybės susiliejimo su totalitarine Legionierių valstybės ideologija.

B) Būsimi įvykiai:

Legionierių mokytojų asociacija skirsis nuo ankstesnės panašios asociacijos tuo, kad pirmiausia sieks, kad kaimai taptų civilizuoti, atitinkantys mūsų laikmetį ir mentalitetą.

Tačiau tam reikės pakelti mokytojų korpuso prestižą iki to lygio, kurio jis nusipelno, bei atrinkti asmenis, reikalingus vadovaujančioms pareigoms ir konstruktyvios kovos kaimuose organizavimui.

Siekiant šio tikslo, būtina imtis tam tikrų priemonių, kurių dalį pateikiame čia:

1. Atsipalaidavimas:

Turime pakankamai darbuotojų. Dėl evakuacijų jų netgi daugiau, nei mums reikia. Todėl būtina atranka, nes mūsų švietimo sistema kenčia dėl to, kad po revoliucijos į ją įsiskverbė visi nepasiruošę asmenys, turėję ambicijų padaryti karjerą. Taigi, katedras užėmė asmenys, turintys tik keletą vidurinės mokyklos klasių arba baigę dainininkų mokyklą.

Jų intelektualinis išsilavinimas yra žemiau nulio, nors jie ir prilygino savo diplomą, baigę vasaros kursus.

Visiems tiems, kurie neturi baigtos pedagoginės mokyklos (6 metų) išsilavinimo, turi būti panaikinti apribojimai ir suteikta pensija, nepriklausomai nuo tarnybos metų skaičiaus.

Pradinė mokykla dėl jų jau 20 metų pakankamai nukentėjo!

2. Išėjimas į pensiją, išdirbus 30 metų.

Nauji laikai, nauji žmonės. Nors sakoma, kad mokytojo siela visada lieka jauna, nepriklausomai nuo amžiaus, tačiau leidžiame sau manyti, kad po 30 metų darbo švietimo srityje dauguma kolegų jaučiasi pavargę.

Nuo šiol Nacionalinė legionierių valstybė reikalaus naujų principų, kuriais turėtų remtis pradinė mokykla, ir reikalaus milžiniško darbo, su kuriuo vyresnieji kolegos vargu ar susidorotų.

Taigi, jei būtų buvęs penkeriais metais vyresnis, jis puikiai žinotų poilsio naudą.

3. – Mokytojai kunigai.

Atėjo laikas vadovautis Biblijos mokymu ir jį taikyti: „Kas turi dvi tunikas, tas tepadovanoja ir tam, kuris neturi“

Tūkstančiai pabėgėlių kolegų lieka be darbo arba dirba tik laikinai, be to, jauniems žmonėms teks laukti paskyrimo kelerius metus, o vienas asmuo turi eiti ir kunigo, ir mokytojo pareigas! Kaip būtų puiku, jei jie savanoriškai pasirinktų vieną iš šių profesijų!

Jei tinginystė jiems trukdo tai daryti, jie turi būti kuo greičiau pašalinti iš švietimo sistemos, jei įmanoma.

4. – 5 000 pėstininkų atranka:

Kol kaime vyrauja nesantaika, kol intelektualai (turime omenyje kunigą, mokytoją, notarą, merą, mokesčių rinkėją) negyvena harmonijoje, jokių teigiamų pokyčių nebus galima pastebėti.

Be to, net jei ir vyrauja harmonija, tačiau jei visi elgiasi su savo kaimu abejingai ir neatsakingai, rezultatas vis tiek bus neigiamas.

Rumunų kaimas nepasistūmėjo į priekį, nes jam trūko lyderių, tikrų rumunizmo puoselėtojų.

Legionierių valstybėje kaimas nebeliks be vadovo.

Iš 50 000 mokytojų, savanoriškai sutikus, atrinkti apie 5 000 jaunų, darbui pasiryžusių mokytojų – po vieną iš kiekvienos savivaldybės.

Šie 5 000 apaštalų bus tikrieji kaimų vadovai. Jie bus Legiono siela tarp valstiečių, jų rankose bus kultūrinis, žemės ūkio, kooperatyvų, bankininkystės, politinis ir kt. valdymas, kurį, žinoma, padės įgyvendinti kiti intelektualai.

Kaimo vadovas bus išrinktas iš tautos geriausių mokytojų ir daugiausia dirbs už mokyklos ribų, o klasėje jo užduotis bus tik ugdyti legionierių sielas patriotiniu, moraliniu ir socialiniu požiūriu.

Jis vadovaus žemės ūkio plėtrai, laikydamasis racionalaus požiūrio ir užtikrindamas, kad žemė būtų dirbama atsižvelgiant į regioną ir auginamų kultūrų veisles.

Jis bus legionierių kooperatyvo vadovas, apie kurį kalbėsime toliau.

Jis taip pat rūpinsis kaimo ir jaunimo politiniu švietimu, vadovaudamasis legionierių dvasia – užtikrindamas ryšį tarp aukščiausiosios vadovybės ir valstiečių.

Šis lyderis, pasižymintis išskirtinėmis savybėmis, bus darbo stovyklų siela ir variklis.

Kartu su savo gyventojais kaimas džiaugsmingai dainuodamas dirbs, kad būtų pastatyta bažnyčia, mokykla ir Legionierių namai, kuriuose įsikurs kooperatyvas, bankas, kultūros salė, biblioteka ir ambulatorija.

Ir viskas vyks jo akivaizdoje: kaimas bus modernizuojamas, tvarkomos tvoros, grindžiami keliai, o namai statomi pagal tam tikrus tipus: kalnų, kalvų ir lygumų.

Šie kaimų vadovai dirbs pagal kruopščiai parengtą planą, o jų veiklos programa bus nustatoma vienerių, dvejų ir penkerių metų laikotarpiams.

Taigi matysime, kaip rumunų kaimai virs tikromis statybvietėmis, kurias valdys viena vadovybė, siekdama vieno tikslo: civilizacijos ir laimės, kurias įkvėpė, suformavo ir įgyvendino legionierių pergalė.

5. - Legionierių kooperatyvas.

Legionierių kooperatyvas yra labai naudinga institucija kaimams, nes jo pagalba išlaisviname prekybą iš žydų rankų ir kartu ugdome vietinius žmones, kurie yra būtini rumunų prekybai.

Kooperatyvui vadovaus legionierius mokytojas, kaimo seniūnas, kuriam padės kaimiečių komitetas.

Kad tai pavyktų, būtina imtis tam tikrų priemonių, kurias siūlome kompetentingoms institucijoms:

a) Esami kooperatyvai, įsteigti tam tikrais tikslais ir kurių valdybose yra įvairių savanaudiškų asmenų, turi būti likviduoti, o jų akcijos ir visas turtas perduodati Legionierių kooperatyvui.

b) Kruopščiai tikrinti jų veiklą, o kalti asmenys turi atsakyti už savo veiksmus.

c) Siekiant atkurti reikiamą kreditą ir padėti bankams, valstybė turėtų įgyvendinti finansines reformas, skirtas likviduoti visas skolas, kadangi Konversijos įstatymas nesuteikė jokios palankios sąlygos valstiečiams ir nesudarė galimybių gauti kreditų, reikalingų prekybos atgaivinimui.

d) Kooperatyvų aprūpinimas bus vykdomas per *„Asoc. Inv. Legionari“* asociaciją, kai kalbama apie standartines ir monopolines prekes, būtent:

Apskrities asociacija turės savo kooperatyvą, kurį aprūpins Nacionalinė kooperatyvų tarnyba.

Rajonas taip pat turės kooperatyvą, kurį aprūpins apskrities kooperatyvas, o kaimas reikiamas prekes pirks iš „Legionară a Plăşii“ kooperatyvo.

Tokiu būdu pašalinami tarpininkai ir tam tikri apsimetėliai verslininkai.

e) Kooperatyvų ir liaudies bankų gautas pelnas turi būti skiriamas kaimų atstatymui, investuojant į statyboms ar modernizavimui reikalingas medžiagas.

f) Kunigai turi būti pašalinti iš bankų, kad galėtų visiškai atsiduoti šventajam pašaukimui, kurį jie turi šioje žemėje.

ŠVIETIMAS LEGIONIERIŲ VALSTYBĖJE.

Bet kokia reforma, atsiradusi plačiame pedagogikos lauke, buvo sutikta su naujovėms būdingu entuziazmu, taip pat ir su abejonėmis, kylančiomis iš neišvengiamo skepticizmo, nes tarp principo ir jo įgyvendinimo yra nematomas nepasitikėjimo tiltas, kuris išnyksta, kai technika ir patirtis patvirtina principo pagrįstumą.

Reforma, plačiąja šio žodžio prasme, tampa prieinama tik tada, kai, perėjusi per ją kuriančiojo struktūrinį „aš“, ji gauna tą patį ženklą ir iš anoniminės bendruomenės, kuriai ji skirta.

Bet kokia reforma iš esmės turi atspindėti to laikmečio, kuriam ji skirta, dvasią ir siekius.

Todėl, kai kalbama apie kultūros, švietimo ar politikos srities pokyčius, turime pripažinti, kad senasis principas nebeatitinka tikrovės.

Pradinės mokyklos srityje mokymo programa nebegali atitikti idealų, kylančių iš Legionierių nacionalinės valstybės kūrimo koncepcijos.

Analitinė programa, sudaryta remiantis regioniniu principu, su pasenusia medžiaga ir be jokios tvarkos, per tuos dvejus metus nedavė jokių rezultatų.

Tai buvo vieno asmens iš Rumunijos ambicijų rezultatas, kuris norėjo įtvirtinti lokalizmą ir regionalizmą mokykloje, pritaikydamas užsienio pavyzdžius prie rumunų tautos specifikos.

Todėl visi ją sutiko su nepasitikėjimu ir skepticizmu, nes tai buvo neišbandyta programa, parengta skubotai ir tik popieriuje.

Chaosą sukėlė ir monopolizuoti vadovėliai, kurie yra tikra nelaimė pradiniam ugdymui. Dabartinė mokymo programa ir vadovėliai nebetinka.

Pradinis ugdymas turi būti reformuotas pagal šiuolaikinius pedagogikos principus, siekiant ugdyti rytojaus rumunų valstiečius, kurie jau nuo vaikystės turi susipažinti su vertybėmis, kuriomis vadovausis visą savo gyvenimą.

Naująją programą turėtų parengti žymiausi rumunų tautos pedagogai, bendradarbiaudami su mokytojų komisija, sudaryta iš atrinktų švietimo sistemos atstovų, kurie praktikoje turėjo progą įsitikinti įvairių sistemų ugdomąja galia.

Joje būtinai turi būti įtrauktos legionierių dainos, kurios pasirodė esąs geriausias stimulas nacionalistinės ugnies išlaikymui.

Jos struktūra turi būti panaši į pamatą, ant kurio bus pastatyta Legionierių Rumunija.

Pradinio ugdymo srityje dar daug ką reikia nuveikti, nes praeityje buvo padaryta daug klaidų.

Kai kurias iš jų mes nurodėme, kad suteiktume skaitytojams progą apie jas pagalvoti ir apmąstyti, kas galėtų būti naudinga ir iš karto praversti mūsų jaunimui.

Jaunimas iki šiol buvo auklėjamas paviršutiniškai, be jokių idealų, paviršutiniškai rengiamas tariamos institucijos, „Sargybos“, kuri turinį keitė stereotipinėmis formomis.

Be abejo, ji taip pat išnyks, o liks tik tai, kas buvo perimta iš legionierių doktrinos.

Rytojaus jaunimo organizacija ims pavyzdį iš didžiųjų pirmtakų: Kapitono ir Ionelio Moță.